

რედაქცია: სოლოლაკზე, ზღის ქუჩაზე, მელიქიშვილის სახლში, № 43

კანტორა რედაქციისა: მელიქიშვილის სტამბაში, ზანოვის ქუჩაზე.

ხელის-მწერა: მიიღება კანტორაში. ზარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Типографіи, ВЪ редакціи газ. „Дროаბა“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაშვრათ

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

შპსი განცხადებისა დიდი ასოებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციკროთი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციის უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

მოგაგვალ 1878 წელს გაზეთი

„დროება“

გამოვა იმგვარივე პროგრამით და მიმართულებით, როგორც დღემდე გამოდრიდა ხოლმე.

ამ უკანასკნელი ნახევარი წლის გამოცდილებამ დაგვარწმუნა ჩვენ, რომ ყოველ-დღიური გაზეთი ჩვენთვის აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს და ამიტომ მოგაგვალ წელსაც „დროება“ მუდამ დღე გამოვა, გარდა ორშაბათისა და უქმეების შემდეგ დღეებისა.

ხელის-მწერა

მთელი წლისა — მიიღება „დროების“ რედაქციის კანტორაში, სტ. მელიქიშვილის სტამბაში (ზანოვის ქუჩაზე, ამატუნის სახლში).

ზარეშე მცხოვრებთა ამ აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: ВЪ Типографіи, ВЪ редакціи „Дროаბა“.

ფასი გაზეთისა

მთელის წლისა	8 მან.	კაპ.
მქესის თვისა	4	50
ოთხის თვისა	3	„

შეიძლება ამ ვადებით შეიძლება მომავლის წლიდამ გაზეთის დაბარება. უმორჩილესი თხოვნა ხელის-მომწერებებსა და აგენტებს: **სმადრი უშლი** გაზეთისა იმის დაბარებისა-თანავე უნდა იქმნას **გამოგზავნილი**; თუ არ თავის აგენტის საშუალებით, ისე რედაქცია უფულოთ გაზეთს არაფის არ გაუგზავნის.

ბელგრავეები

ბრძოლის ველიდა

ბოგოტი, 30 ნოემბერს. (მფიციალური). პლენროს არმიის შტაბის უფროსის—ტევერინ-ფაშის ჩვენებით, მსმან-ფაშას ჰყოლია პლენროში სულ 60 ტაბორი (ტაბორში 450—500 კაცი ითვლება) 60 ზარბაზნით; ცხენოსანი ჯარი ძალიან ცოტა. 7 ფაშა არის დატყვევებული. ტყვეები და სხვა ყველაფერი, რაც ჩვენ ხელში ჩაგვარდა, ჯერ სრულიად არ არის ცნობაში მოყვინილი.

მსმან-ფაშის არმიის ცდა, რომ ჩვენი ჯარები გაერღვია, ნამდვილი გმირული საქმე იყო და უდრიდა იმათ წინააღმდეგ დაცვას პლენროსას.

მსმალოს ჯარები ლომებივით იბრძოდნენ, მაგრამ ღირსეული მოპირდაპირენიც დახვდნენ.

მთელი ეს არმია მოაწვა ზრენადერის კორპუსის სიმბირის პოლკს; თუმცა

ტყვია და ყუმბარა სეტყვასავით მოდიოდა, მაგრამ მსმალოს ჯარი ამან ვერ შეაყენა; ისინი შემოცვივდნენ ჩვენს ტრანშეებში; გრენადერები თავ-განწირულებით იბრძოდნენ, და როდესაც ასტარხნისა და სამატის პოლკები მოვიდნენ, ერთათ მიაწვენენ ოსმალებს და განდევნეს ისინი ტრანშეებიდამ და ამ დროს 6 ზარბაზანიც დაატოვებინეს. იმათა. ამის შემდეგ ჩვენებმა გაიღვენეს წინ მტერი და მდინარე შიდის მარცხნივ გადაარქვეს. სხვა ჩვენი ჯარებიც და აგრეთვე რუმინის ჯარიც ამ დროს უკანდამ და წინდამ მოადგნენ პლენროს არმიას. მხნე დამცველი პლენროსი—მსმან-ფაშა—იძულებული შეიქნა თოფ-იარაღი დაეყარა და მთელის თავის არმიით დაგემორჩილებოდა.

29 ნოემბერს მსმალოს რედუტის № 5-ზე პლენროსა და ზრევიცის მოსესე, იმ ადგილას, საცა თვითონ მსმან-ფაშა იდგა, მის იმპერატორებით დიშ-

დესობის თან-დასწრფეთ, გადაიხადეს პარაკლისი; ამის შემდეგ ხელმწიფე იმპერატორმა მიიღო მსმან-ფაშა, ელაპარაკა იმას და, ნიშნად იმის მხნეობის პატივის-ცემისა, დაუბრუნა ხრმალი.

ოშის აგებები

აზიის ბრძოლის ველიდა

რუსულ გაზეთს „Голосъ“-ში დაბეჭდილია შემდეგი სტრიქონები:

„უცხო ქვეყნის გაზეთები გვაცნობენ, რომ ლერვიშ-ფაშას მომეტებული ნაწილი თავის ბათუმის ატრიადისა ლუნისაკენ გაუგზავნია. მთ ეს ამბავი მართალია, ურიგო არ იქნება, რომ ჩვენმა ჯარებმა ისარგებლოს ამ გარემოებით და ახლავე, ხელად, აილოს ბათუმი, რადგან იმის ჩინებული ნავსადგური აუცილებელად საჭიროა ჩვენთვის, რომელთაც ამ ომის გათავების შემდეგ, უეჭველია, შავს ზღვაზე ჩვენი საკუთარი სამხედრო ფლოტი გვეყოლება.“

მტყობა, რომ რუსულ გაზეთებმა სრულებით არ იციან აქაური ბრძოლის საქმე და ბრძოლის ველი: თვითონ ბათუმში ოსმალოებს ძალიან ცოტა ჯარები ჰყავთ, მართალია; მაგრამ მაგიერად ისინი არიან გამაგრებულნი ბათუმის გზაზე, სახელდობრ ძვირიკეზე და სიხის-ძირზე, და ამ სიმაგრეების ალება, როგორც გასულ 12 ივლისის მაგალითმა დაგვარწმუნა, ისე ადვილი არ არის ჩვენი ჯარისათვის; როგორც რუსულ გაზეთებს ჰგონიათ.

შეიძლება არზრუმდამ, არდანუჯით, მოადგეს ჩვენი ჯარი ბათუმს და აილოს; მაგრამ, სანამ თვითონ არზრუმი არ აღლიათ, მანამ ამას არ უნდა მოველოდეთ...

შენის გაზეთებში (სხვათა შორის „Presse“-ში) დაბეჭდილია შემდეგი ტელეგრამა 23 ნოემბერს მფიცისიდამ გამოგზავნილი:

„ღიდი მთავადი ქვეყანის არმიის მთავარ-სარდალი არზრუმში წაბრძანებას აპირებს.“

„მთელისში მოდის ახალი ჯარები, რომელნიც არზრუმისაკენ უნდა იქმნენ გაგზავნილი.“

„აქაური მითიური ხალხები — ლაღეს-ტუნელები და ჩიჩნები სრულებით დაამ-შვიდეს რუსის ჯარებმა.“

რუსებისაგან შარსის ალების თაობაზე აი ზას იწერებოდა სტამბოლის გაზეთს „ბ რეტიში“:

„შარსის ალებამ მტრისაგან ჩუყენ სრულად არ უნდა დაგვალღონას. შართალია, ეს ჩინებული ციხე იყო მცირე აზიაში, მაგრამ იქვე გვაქვს ჩვენ მეორე სიმაგრე, რომელიც იმას არ ჩამორჩები უკან და რომლის იმედიც ჩვენ გვაქვს ახლა: ეს მეორე ციხე-ქალაქი არის არზრუში, სა-ილიცია დაიწია ჩვენმა ჯარებმა და რომლის დაცვასაც ასე ენერგიულად ემზადება დროებით დამარცხებული მუნთარფაში.“

ვეროპის ბრძოლის ველიდან

დღევანდელს ჩვენს გაზეთში ცოტათი უფრო დაწვრილებითი ტელეგრამა არის დაბეჭდილი პლევენოს ალებისა და მსმან-ფაშის ჯარების შესახებ.

ამ ტელეგრამიდან ვცხოვრებულბით, სხვათა შორის, რომ მსმან-ფაშას პლევენოში სულ 60 ტაბორი ჯარი ჰყოლია; თითო ტაბორი რომ 450—500 კაცად ჩავადგოთ, გამოვა, რომ თურმე პლევენოს ამაგრებდა და ჩვენ 120,000 კაცს აჩერებდა აქ სულ 25—30,000 კაცი, რომელსაც ჰქონდა მხოლოდ 60 ზარბაზანი.

ამის შემდეგ აღვიღად გასაგებია უცხო ქვეყნის გაზეთების სატყვები, რომ მსმან-ფაშა ერთი-ათათ უფრო მაღლა დვას თავის სამხედრო საქმეში გამჭრიახობითა და მხნეობითა, ვიდრემ ბევრი სხვა მეროპის გამოჩენილი ღენერლებიო.

შართლაც, იმას რო არ შეეჩერებინა რუს-რუმინების არმია პლევენოსთან, ახლა ეს არმია, უეჭველია, აღრიანოპოლთან იქნებოდა და ვინ იცის, იქნება, ეს ქალაქიც ამ ქამად ჩვენს ხელშია იქნებოდა. ჩავარდნილი

ზაზეთის „Tagblatt“-ის სიტყვით, მეჭმედ-ალი-ფაშას სოფიაში 50,000 კაცამდინ ჰყავდა ნოემბრის 15-ს მოგროვილი. ამ სარდალს მიუწერია სტამბოლში, რომ თუ აღრიანოპოლიდამ და შიპკოდამ კიდევ არ მომაშველეთ ჯარები, ამ 50,000 კაცით მე ვერ მოვიგვრებ ყველა რუსის ატრიადებს, რომელნიც პლევენოს გზაზე დამხედებინ და ვერ მივეშველები პლევენოში დამწყველულ მსმან-ფაშასაო.

როგორც სჩანს, მეჭმედ-ალი-ფაშის თხოვნას არ გაუჭრია სტამბოლში, ჯარები არ მიუშველებით იმისთვის და ამიტომ იმან ბევრი ვერაფერი მოახერხა მსმან-ფაშის დასახსნელად.

სამართალო

დღიური

* * * სრული მშვიდობიანობა ჰსუფევს ამ ქამად, როგორც გვწერენ, ქახეთისაკენ. ეს ერთი თვე იქნებაო, რაც „ლეკიანობის“ აღარა ისმის-რაო. ხალხი დამშვიდებულია და ყველანი თავ-თავის საქმეს შესდგომიან.

მაგრამ, საუბედუროთ, ამ შიშს სოფლის ხალხისათვის ზოგან, განსაკუთრებით ალაზნის ვალმა და ზაქათალისაკენ, დიდი ზიანი მიუცია; დაფთხობილ ხალხს თითქმის კალოზე მიუტოვებია პურო, როცა პირველად გავარდნილა ხმა, რომ ლეკი მოდისო, და ამნაირად ბევრს ნამუშევარი გაჰფუტებია. შინიყიდამ წელს მაინც კაი მოსავალს იწერებოან.

* * * მართი ჩვენი გაზეთის მკითხველისაგან მივიღეთ ჩვენ ამ დღეებში გრძელი წერილი, რომელშიაც ავტორი ამტკიცებს, კარგი იქნებაო, რომ იმ ხალხს, რომელნიც ლეკების სამზღვარზე დგანანო, მმართველობამ დაურიგოს თოფები და წამალი და ამასთანავე, როგორც საქართველოს უკანასკნელ მეფეების დროსიყვენ, ისე გაათავისუფლოს ისინი ყოველი სახელმწიფო ხარჯისაგანაო, მხოლოდ იმ პირობით, რომ იმათ დაიცვან თავიანთი სამზღვრები და ლეკები არ შემოწუმან ქახეთშიო.

არ შეგვიძლიან არა ესთქვათ, რომ ეს ჰაზრი ყურადღების ღირსი ჰაზრია.

* * * ბურიდამ და სემეგრელოდამ მოგვივიდა ამბავი, რომ იმ მხრითაც საშინელი ქარები ყოფილა გასული ნოემბრის უკანასკნელ დღეებში: 24-ს, 25-სა 26-სს. ბურიაში ამ ქარს რამდენიმე სოფელში სახლები დაუნგრევია, ისე ძლიერად ჰქრიდა თურმე და, სხვათა შორის, დაუნგრევია ის სახლი ჩახატაურში, სადაც დაჭრილი და ავთამყოფი მეომრები იწვნენ.

* * * ჩვენ მივიღეთ შემდეგი წიგნი ქვემოთ ამისა ხელის-მოამწერისაგან:

„უფ. რედაქტორო! „დროების“ 203 №-ის ნარევის განყოფილებაში გახლავს სამეგრელოდამ გამოგზავნილი „პოემა“ ვილაც მფროსინეზედ. ამ უხვირო პოემაზე ბევრი მფროსინეები ააშფოთა ჩვენში. რიცხვთა შორის ერთ საპატიო ორპირელ მფროსინეს მიმზგავსებია ეს პოემა, რადგანაც, სამწუნაროთ, იმის მოსამსახურე ბიჭსაც ანდროუა ჰქვია, და პოემის ავტორიც პატივცემულ კნენიას მე ვგონივარ. ამისთვის უმორჩილესად გთხოვთ, უფ. რედაქტორო, გამოაცხადოთ, რომ იმის ავტორი მე არ ვიყავი.“

ივგარ მახარაძე

მსპირი, 29 ნოემბერს

„დროების“ რედაქციას პატივი აქვს გამოუცხადოს ორპირელ ქრინა მფროსინეს, რომ იმ პოემის ავტორი სრულიადაც ამ წიგნის დამწერი—უფ. ივგარ მახარაძე არ არის.

„დროების“ კორექსორდენიცია

სტანცია აბაშა, 27 ნოემბერს. ღმერთმა თქვენი მტერი და მავნე ისე დალუპოს, უ. რედაქტორო, როგორც ჩვენი სოფელი ამ ქამად დალუპულია ცეცხლისაგან.

დღემდინ ხომ იმ სიცხე-პაპანაქებაში ციებე-ცხმლებამა და მერე მუცელამ რაც საუკეთესო ხალხი იყო, იმსხვერპლა და მერე საქონლის ჰირიც ზედ დაერთო საწყალ გლეხებს და სულის მეტი აღარა შერჩენიათ-რა; მაგრამ თითოეული ამას ამბობდა: ნამუშევარი მაინც საკმაო გვაქვს, მოსახლობით მაინც კარგათა ვართ და მომავალში კიდევ ღმერთია მოწყალე!

ეს მგზუთე ღლეა, რაც ჩვენკენ საშინელი ქარი ატყდა და ამ დიდი ქარიანობის დროს, დღეს 27-ს ნოემბერს, დღისით, კვირას, მეათე საათზე, შოთილამ გამგზავრებულმა ორთქლით მატარებელმა გაუჩინა ცეცხლი ჩემს სამრევლოს საჭყოინდლოში სოფელსა საგვაზაოს. აქ, ხომ მოგეხსენებათ, მრთელს სამეგრელოში და მეტადრე საჭყოინდლოში, გლეხებმა იციან ჯგუფ-ჯგუფად მოსახლობა ფიცრულის შენობით და ისლით ბურულს ქვეშ.

ცეცხლი მოვლო საწყალ გლეხების მოსახლობას და ერთი ვერსი სიგანით და რამდენიმე ვერსი სიგრძით აღარა გადარჩენილა-რა არც უბრალო ხეები.

მჯახობაში სულის მეტი ვერა გამოუტანიათ-რა, ისე რამდენიმე მინუტის განმავლობაში მთლად სოფელი ნაცრად აქცია და ჯერეთაც არ ვიციოთ—რამდენი კომლი დაილუპა ამ საშინელი ცეცხლისაგან.

წარმოიდგინეთ, სარჩლისიც, ერთი მარცვალი სიმინდის პატივებაც ვერ შეიძლებს!

ზღენები, ისეთი მდიდარი გლეხები რომელნიც სიმდიდრით კარგ აზნაურთაც არ დაუვარდებოდნენ, დღეს ულუქმა-პუროდ დავარდნილი მინდორზე ზეცას შესტირიან და ერთ-ხმად ძუძუს-მწოვარიდამ მოხუცებულამდი თითოეული ოჯახიდან მოისმის ვაი-ვაების ხმა.

ბიდეე კარგი, რომ პოლიცია მალე მივშველა, თორემ შენს მტერს ისეთი, რომ აბაშის სტანციიდან ვიდრე შავს ზღვამდის ქვა-ქვაზედ არ დაჩიებოდა ამ დიდი ცეცხლის და ქარისაგან.

მღ, ანტონ მაჭარავა.

უცხო ქვეყნები

საზრანგეთი

პარიზის გაზეთები ერთხმად ამბობენ, რომ ამისთანა მღელვარებაში, როგორც ახლა, დიდი ხანია არ ყოფილა პარიზი და საზრანგეთი მთელი საფრანგეთის ხალხი. ღრეს არ იცის—ხვალ რა მოვლის და რაც ხვალ იქნება, ზევისათვის დარჩება ის კიდევ, თუ არაა.

ტელეგრაფებში გვაცნობა ჩვენ ამ დღეებში, რომ მაკ-მაჰონმა ლიუჭორს მიანდო ახალი კაბინეტის (სამინისტროს) შედგენა, და ამ გარემოებამ ერთის დღის განმავლობაში დაამიძღვა ხალხი, რადგან ეგონათო, რომ ლიუჭორი რესპუბლიკელებისგან შეადგენდა სამინისტროს და ნაც. ძრება ამ ახალ სამინისტროსთან მოთავსდებოდა. მაგრამ იმავე საღამოს გავარდა ხმა, რომ მაკ-მაჰონი ისეთი პირობების დანიშნვას თხოულობს მინისტრებად, რომელნიც ნაც. ძრებასთან ვერ მორიგდებიან და ამის გამო ლიუჭორმაც ხელი აიღო ამ საქმეზე.

ახლა სამინისტროს შედგენა ბატონისათვის მიუეღვიათ, რომელიც ამჟამად მონარხიელია, და რაღა თქმა უნდა, რომ ისიც ვერ მოახერხებს ისეთი სამინისტროს შედგენას, რომელმანც ერთ დღეზე მეტი სიცოცხლე შეიძლოს.

მართადერთი საშუალება საფრანგეთის ამ გვარი ძნელ მდგომარეობიდან დახსნისათვის, როგორც ერთი ფრანკო-ზული გაზეთი ამბობს, ის არის, რომ ახლანდელ პრეზიდენტმა საფრანგეთის რესპუბლიკისამ მაკ-მაჰონმა დაანებოს თავი ამ თანამდებობას და მის მაგივრად კონგრესმა ისეთი პირი (რესპუბლიკელი) აირჩიოს, რომელსაც ვულით უნდადეს, რომ რესპუბლიკა რესპუბლიკურის დაწყობილებით განაგოს, რომ რესპუბლიკაში, მონარხიული წესები კი არა, ნამდვილი რესპუბლიკური წესები შემოიღოს.

ამისთანა კაცი, რესპუბლიკური პარტიის ჰაზრითქულ ზრეგია—ახლანდელი თავმჯდომარე ნაციონალურ ძრებისა. ამბობენ, რომ ოლონდ მაკ-მაჰონი კი გადადგეს თავის თანამდებობიდან და რესპუბლიკელები ლიუჭორზედაც, ღენ. შანზიზედაც და თითქმის მამალის პრინციზედაც კი დათანხმდებიან, რადგან იმედი აქვთ, რომ ესენი იმდენად მაგარი ხასიათისანი არიან, რომ სხვები, როგორც უნდათ, ისე ვერ ათამაშებენ და ამდენი პარტიონებაცა და ჭკუაც აქვთო, რომ რესპუბლიკის დალატს არ მოინდომებენ და ვერც გაბედვენ.

— თუ რა სამზღვრავინ მიუ-

ღწევია ხალხის აღლევებს ამ ქამად საფრანგეთში,—ამას გვიმტკიცებს შემდეგი სტატია, რომელიც გამოჩინილმა ჟურნალისტმა მილი-დე-ჭრანდენმა დაბეჭდა თავის გაზეთს „La France“-ში:

„მოვეშალათ! ხმლისა და იეზუიტების მეფობას ჰსურს დაგვიმორჩილოს ჩვენ, ფრანკოზები, და მთელი საფრანგეთი! მოველორ მამულის-მოყვარე ფრანკოზები მზათ უნდა იყვეს, ყველა იარაღით ხელში უნდა დახვდეს ქვეყნის მტერს—მმართველობას, რომელსაც განზრახვა აქვს ძალით დაგვიმონაგოს ჩვენ და წაგვართვას ის უფოვებანი, რომელნიც სისხლის-ღვრით შეუძენიათ ჩვენ წინაპრებს.“

მეორე პარიზულს გაზეთში „მეცხრამეტე საუკუნეში“ ჭრანციკ სარსე ამბობს, რომ ღენ. შანზარიე და შარლსი ძალიან წინდაუხედავად მოიქცნენო, რომ 1 დეკემბერს 1851 წელს, სწორეთ იმის წინა დღეს, როცა ნაპოლეონმა მესამემ ძალით ჩაიგდო ხელში საფრანგეთი, რომ ამ დროს დაცალეს იმათ თავიანთი გატენილი რევოლვერი და ნაპოლეონისაგან გამოგზავნილ კაცების წინააღმდეგ არ იხმარესო.

მს, რასაკვირველია, გადაკრაა იმაზე, რომ ახლაც შეიძლება მაკ-მაჰონისაგან ამისთანა საქმეს მოველოდეთო და ამიტომ ყველას თოფ-იარაღი გატენილი და დამზადებული უნდა ჰქონდესო.

ინგლისი

ლონდონის გაზეთს „Times“-ში იწერებიან:

„სამხედრო სამინისტროში, მულიჩის არსენალში და სხვა-და-სხვა ნავსადგურებში დიდი და გაცხარებული მუშობა არის ამ ქამად. მოფ-იარაღს, ზარბაზნებს, ტყვია-წამალს ამზადებენ. რამდენიმე ხომალდი მომზადებული დგას ნავსადგურებში და რა წამსაც ბრძანება მოუვათ, შეუძლიანთ იმ წამსვე ჩასვან შიგჯარები და საცა ნებათ, გაისტუმრონ.“

ამბობენ, ლორდი ღერბი ნოტას ამზადებს, რომელშიაც გამოცხადებული იქნებაო, რომ ინგლისი ვერ მოითმენსო, რომ რუსეთმა მსმალოს სომხეთი დაიპყრასო. ამ ნოტას მხოლოთ მაშინ წარუდგენს ლ. ღერბი თ. ბორჩაკოვს, როდესაც რუსის ჯარი არზრუმს აიღებსო.

იტალია

რომის პაპის ჯანმთელობა თანდათან უარესს მდგომარეობაში ვარდება. ძარდინალეები მუდამ შეგროვილი არიან თურმე მატრიკანში და ახალი პაპის ამორჩევას აპირებენ, რადგან პიო მეცხრის სიკვდილს დღე-დღეზე მოელოიანო.

ნარკვი

საქართველო
საქართველო

მსმან-ფაშაზე, რომლის უბედურბედ-ზედაც ამ ქამად მთელი ქვეყანა ლაპარაკობს, ერთს ფრანკოზულს გაზეთში შემდეგი ბიოგრაფიული ცნობები არის მოყვანილი.

„მერც ერთი ესლანდელი ღენერალი მსმალეთისა და იქნება სხვა ქვეყნებისაც ვერ შეედრება მსმან-ფაშას ენერგიოთა და ჭკუით. ძარგი მაგარი ხასიათის ბატონი უნდა იყოს ის კაცი და ზედმიწევნითაც მცოდნე სამხედრო საქმისა, რომ ამდენს ხანს გაუძლოს მტერს, რომელსაც უქანასკნელი სამჯერ უმფრო მომეტებული ჯარი ჰყავს, რომელიც სამჯერ უკეთესს მდგომარეობაშია.“

„თუმცა, მაჰმადის სარწმუნოების მოთხოვნილებიან-მებრ, მსმან-ფაშას ჰარამი ჰყავს, მაგრამ თავის წამდვილ ცოლად იმას მხოლოთ ერთი მიიჩნია და ეს უყვარს. თავის დღეში არ უღალატნია მსმანს ამ ერთის ცოლისათვის.“

„მსმან-ფაშას სულ ხუთი შვილი ჰყავს: სამი ვაჟი და ორი ქალი. მრი ვაჟი მეროპიულად გამოზარდა იმან და ახლა მსმალეთის არმიამი მსახურებენ და საუკეთესო აფიცრებად ითვლებიან; მესამე ვაჟიც ამ ქამად ლონდონში იზრდება აქაურს საინჟინერო უმაღლესს სასწავლებელში.“

„ერთი ქალი მსმანისა პარიზში სცხოვრობს რამდონიმე წელიწადია და მთვითონ ირჩენს. იქ თავს (მომდევრალია ერთს იქაურს თეატრში). მეორე ქალიც აგრეთვე განათლებულია და თვითონვე ირჩენს თავს; ის ცხოვრებს პეშტში, მასწავლებელია ერთს იქაურს სასწავლებელში.“

„მამასა და შვილებს ძალიან უყვართ ერთმანეთი, მუდამ მიწერ-მოწერა აქვთ. როცა მსმან-ფაშამ დაამარცხა რუსები პლენენსთან, ორივე ქალებისაგან, ძარიქილამ და პეშტილამ, ერთ დღეს მოუვიდა მოსალოცავი ღებეშა. პარიველი ქალი სხვათა შორის, იწერებოდა.“

„საწყალი, თავის საყვარელ მამას მოშორებული მერცხალი სინარულით აფართხალებს ფრთებს და ამყობს თავის ძლევა-მოსილ არწივით, რომელმანც ის თავის ფრთებ ქვეშ გამოზარდა.“

„მერძო ცხოვრებაში მსმან-ფაშა ზომიერი და წესიერი ცხოვრების მოყვარე კაცია. თავის ოქროს სათვალეებით ზის ხოლმე ის თითქმის მუდამ თავის კაბინეტში და პლანებს შლის და გაზეთებსა და წიგნებს ჰკითხულობს. მრი ჩვეულება აქვს იმას: რბილი ტანტი უყვარს და კარგი ღვინო. საცა უნდა იყოს, ამეებს ვერ მოიშორებს. მაგრამ თავის დღეში კაცს ის მთვრალი არ უნახავს.“

* *

მოვიყვანოთ ახლა ანექლოტი მსმალეთის მეორე გამოჩენილ კაცზე—მითხალ-ფაშაზე:

როდესაც ამ რამოდენიმე წლის წინათ მითხალ-ფაშა რუსიუკის ვილაიეტის

ლუბერნატორად იყო, იმას ძალიან ბევრი პოლიტიკური მტერი ჰყოლია, რომელთაც არ მოსწონდათ თურმე იმის მეცადინეობა, რომ თავის ლუბერნაში ევროპული წესები და ცხოვრება შემოეღო.

ერთს იმის მტერს განეხრახნა მითხადის მოკვლა. ეს ამბავი იმწამსვე გაეგო მითხადს, დაეტუსალებინა ავაზაკები, რომელნიც იმის მტრისაგან იყვნენ მისი-ღულნი და გამოეტყნა კიდეც. ამათ ეთქვათ, რომ იმ კაცმა 25,000 მანეთი დაგვირდა, ოღონდ მითხად-ფაშა მოჰკალითო.

— მე 50,000 მანეთს გაძლევთ და ის კაცი მოჰკალითო, უთხრა მითხადმა ამ ავაზაკებს.

მაენი დათანხმდნენ, და იმ ღამესვე მოვიდნენ და უთხრეს, რომ ჩვენ ესაღეს კაცი მოგკალითო.

— როგორ თუ კაცი მოჰკალითო! დაიყვირა თურმე მითხად-ფაშამ. შემდეგ მიუბრუნდა იქ მდგომ თავის მოსამსახურეებსა და სალდათებს და უთხრა:

— ძაცის-მკვლელები არიან ესენი, სტაცეთ ხელი და სატუსალოში ჩაგდეთო!..

მეორე დღესვე მითხად-ფაშამ ესენი ჩამოაღრჩობინა.

კავკასიის საგაბიო ინსტიტუტი

მშობიარე ქალები მიიღებიან ყოველთვის დღე და ღამე; ფასი დღეში 50 კაპ., ღარბები უფასოთ მიიღებიან.

საღვს ოთახების ქირა თვეში 30—50 მანეთამდის არის.

მიღება ავთომყოფი ქალებისა და ყმაწვილების.

ქალის ავთომყოფობისათვის:

შოველ დღე, კვირას გარდა, 10 საათიდან 11-დან—დოქტორი მანანოვი.

მთხზაბათობითა და შაბათობით 12 საათიდან 1-მდინ—დოქტორი რემერტი.

სამშაბათობით და შაბათობით 11-დან 12-მდინ—დოქტორი პლბანუხი.

საყმაწვილო ავთომყოფობისთვის: ხუთშაბათობით 11 საათიდან 12-მდინ დკვირაობით 10-დან 11-მდი—დოქტორი უშაკოვი.

შაბათობით 12 საათზე რჩევა დოქტორებისა: რემერტის, პლბანუხის და მანანოვის.

ინსტიტუტთან ახალ გაიხსნა განყოფილება. რომელშიაც საქალბო ავთომყოფობას არჩენენ, ამ განყოფილების საზოგადო ოთახში ავთომყოფთა უნდა აძლიონ დღეში—50 კაპ., ცალკე ოთახებში კი დღეში—1 მან.

**განცხადებანი
სასესეპელი
მიცემა
ფული**

იმ პირობით რომ მოვალემ გუდამ კვირას ანუ თვეში გადაიხადოს ნაწილ-ნაწილად. უფრო დაწვრალებული პირობების შეტყობა ბულაკოვსკისთან, მოროცოვის ხიდზე, ზუბალოვის სახ-

ამ დღეებში გაგოვა

ნ. ნიკოლაძის ნაწერი

პირველი წიგნი

წინაარსი: წინასიტყვაობა.—რასაც დასთეს—იმას მომკი.—რედაქციისაგან.—ძველი მეგობრები ახალ კანში.—ატტილის საქმე.—მისი გავლენა მეროპაზე.—მისი სადღეგრძელო.—ძარბაული ხასიათი რუსულ წარმოდგენაში.—ჩემ მკითხველს.—ნიკო ინაშვილის სიკვდილზე.—ბავშვების მოვლა მადავასკარზე.—სოლქმრობით ვაჭრობა.—შელტონისტის გოდება.

პირველი წიგნი შეადგენს პატარა ტომს 222 გვერდისას, in 16-0. ფასი ორი ბაზნი.

თფილისში იყიდება უფ. ბრიქტროვის (Кавказская книжная торговля) და მართანოვის წიგნების მაღაზიებში, ხილთან. ქუთაისში—ს. ჩომახიძესთან, სტამბაში.

ქალაქის გარეშე მცხოვრებმა ამ აღრესზე უნდა მიიქცენ: Въ Тифлисъ, въ Кавказскую книжную торговлю, у Михайловскаго моста, въ домѣ А. Зубалова. (3—3).

ლებში, მარშაის ფესსაცმლის მაღაზიაში, მუდამ დღე დღისა და საათიდან ნაშუადღევს პირველ საათამდინა

ჩაის მაღაზია

პ. პ. კოპოვისა,

რომელიც იმყოფებოდა ბალაენის პროსპექტზე, შიოვეის სახლებში, ამ ჟამად გადატანილია ქაქვის მაღაზიაში, ტარასატუროვის სახლგზი. პატივი მაქვს ვაცნობო პატივცემულ საზოგადოებას, რომ ვისაც კარგი, სუნნოვანი ჩაი ნებავს, მომართოს პირ-და-პირ ჩემთან.

თფილისის მეორე გილიის ვაჭარი რაჟდენ ბაქინიძე

მასწავლებელს ქალს ჰსურს აიყვანოს ყმაწვილები მოსამზადებლად პირველის და მეორის კლასისათვის.

პღრესი: მთაწმინდის ქუჩა, საბინ--მუსიის სახლებში, № 13.

ბრიქტროვის წიგნის მაღაზიაში, ქუთაისის ხილთან, ზუბალოვის სახლში, ისაიღება იზავნი კრილოვისა, თარგმნილი ქართულად თ. მიხ. ბაგუთოვი-საბან.

რპ. მზა.	დღია.	საღამ.	II კ.	III კ.
თფილისი	9 21	5 18		
მცხეთა	10 11	6 27	68	38
ბორი	11 58	9 43	2 40	1 23
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18
სურამი	1 44		4 42	2 46
შეირილა	5 49		5 81	3 23
რიონი	6 47		6 75	3 75
სამტრედია	7 41		7 73	4 29
ახ.-სენაკი	—		8 57	4 76
შოთი	9 40		9 75	5 42
შოთი	9 13			
ახ.-სენაკი	—		1 18	6 66
სამტრედია	11 16		2 61	1 14
რიონი	12 13		3 41	1 69
შეირილა	1 18	ღამე	3 98	2 21
სურამი	5 12	1 10	5 33	2 96
ხაშური	5 39	1 37	5 84	3 24
ბორი	7 5	4 87	3 64	9
მცხეთა	8 50	6 59	9 85	4
თფილისი	9 31	7 56	9 75	5 42

ტელეგრაფი	მ. კაპ
მ.ცი სიტყვა თფილისიდან:	
ქუთაისს, შოთს	1 —
ბორს, ღუშეთს, სიღნაღს	50
როსტოვს, მდებსას, მოსკოვს	2 —
პეტერბურგს, მარშაევს	2 —
მსხალეთში, შევიცარიაში	3 —
იტალიაში და საფრანგეთში	3 50
ინგლისში	3 75
უღრმა	
ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ.	
მზურ.—პარასკ. და ორშ. ძახეფს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდან: თფილისისა და შოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. მზურგეთს—ორშ. და პარასკ.	
წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	კაპ
ღია წიგნის	4
დაბეჭდილის (სამი მისხალი)	8

ბირჟა	მან. კაპ
პეტერბურგი, 28 გიორ.	
მართი ანეთი ლიონს:	
ლონდონში 24 პენსი.	78
პარიჟში 252 სანტიმი.	62
მსკონტი(სარგებლისფასი)	71
ბანკის ბილეთი 5%	95
მოგვბიანი(პიროგოლისა)	21 25
მოვებონ. (მეორე ხესხი)	2 15 51
ბირაოს ფურცლები:	
ფილ. სააზნ, ბანკისა.	—
ხერსონის ბანკის	85 25
მოსკოვის (მ.)	85 50
აქციები:	
მდებსის საეაჭრო ბანკის	177
შოთი-თფილ. რკინ. გზის	—
შავი ზღვის ცეცხ. გემებზე	527
ძავეკაზის და მერკულის	225
პირე. საზღვევ. საზღვევ.	745 50
პეტერბ. საზღვევ. საზ.	235 50
მოსკოვის საზღვევ. საზ.	268

გაზანდა	მან. კაპ
თფილისი, 2 ქრისტოზ.	
უქვ. თეთ. ბანჯისა, ფთ.	2 —
უქვილი წითელი	1 80
ქერი ფუთი	1 40
ბაშა ქრევისა, ფუთი	8 20
— ამერიკისა, ფუთი	8 50
ბაშენტილი ბაშა ფუთი	9 50
მატყლი თუშური, ფთ.	7 —
— თარაქამისა ფთ.	3 50
აბრეშუმი ნუხური სტ.	3 —
ქონი, ფუთი	6 80
ქონის სანთელი ფუთი	10 —
სტეარინის სანთელი, ფთ.	15 60
ხორცი ძროხისა, ლიტ.	— 60
— ცხვრისა, ლიტრა	— 60
სპირტი, გრადუსი	— 12
შაქარი, ბროც. ფუთი	10 —
— უხვნილი ფუთი	8 —
შავა გრგვალის, ფუთი	28 —
ზეთი ქუჩაჯუთისა ფუთ.	13 —
მქობა 1/2 იმპერიალი	8 18